

باسم تعالی

شیوه‌نامه توسعه هسته‌های مسئله‌محور پژوهشی / فناوریانه (طرح شهید احمدی روشن)

مقدمه

در راستای اجرایی سازی اقدام ۲-۲-۲ سند راهبردی کشور در امور نخبگان (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۹۱) در خصوص «ساماندهی و توسعه هسته‌های فعال دانشجویی، رصد دائمی و پشتیبانی هدفمند و مرحله‌ای از آن‌ها با هدف تبدیل این هسته‌ها به گروه‌های نخبه»، بر اساس ماده ۴ «آیین‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» (مصوب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۴۰۰/۱/۹)، تبصره ۴ ماده ۴ «آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از دانش‌آموختگان برتر دانشگاهی» (مصوب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۴/۳/۱۳)، تبصره ۴ ماده ۴ «آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از اعضای هیئت علمی برگزیده دانشگاهی» (مصوب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۹) و به منظور آشناسازی اجتماع نخبگانی علمی با نیازها و مسائل کشور و ترغیب آنان به کار گروهی برای حل این مسائل، بنیاد ملی نخبگان با تصویب این شیوه‌نامه که به پاس زحمات شهید مصطفی احمدی روشن در فضای علم و فناوری کشور، با عنوان «طرح شهید احمدی روشن» نام‌گذاری شده است، از توسعه هسته‌های پژوهشی و فناوریانه برای حل مسائل کشور، پشتیبانی می‌کند.

ماده ۱: تعاریف

در این شیوه‌نامه، عنوان‌های اختصاری زیر، جایگزین عبارت‌های کامل آن‌ها می‌شود:

الف. «بنیاد ملی»: «بنیاد ملی نخبگان»؛

ب. «بنیاد استانی»: «هر یک از بنیادهای نخبگان استان‌های کشور»؛

ج. «معاونت آینده‌سازان»: «معاونت مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی» و «معاون آینده‌سازان» به جای «معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی»؛

د. «طرح»: «طرح شهید احمدی روشن»؛

ه. «شورای راهبری»: «شورای راهبری طرح شهید احمدی روشن که ترکیب و شرح وظایف آن مطابق مفاد ماده ۳ شیوه‌نامه تعریف شده است»؛

و. «پیشنهاد»: «متنی که مسیر رسیدن به حل مسئله و الزامات آن را به دقت تشریح می‌کند»؛

ز. «پروژه»: «هر یک از پیشنهادهایی که پس از تأیید شورای راهبری، وارد مرحله اجرا می‌شوند»؛

ح. «حامی»: «هر یک از اشخاص حقیقی یا حقوقی که در تأمین هزینه‌های هسته‌های طرح مشارکت می‌کنند و می‌توانند موضوع پروژه (مسئله) هسته‌های طرح را به بنیاد ملی پیشنهاد دهند.»

ط. «کارگزار»: «هر یک از اشخاص حقیقی یا حقوقی که مطابق ماده ۵ این شیوینامه برای کمک به اجرای طرح، با بنیاد ملی همکاری دارند»؛

ی. «داور»: «هر یک از اشخاص حقیقی یا حقوقی که در بررسی علمی پیشنهاد یا پروژه با تأیید شورای راهبری، با بنیاد ملی همکاری می کنند.»

ک. «نامزد راهبری»: «هر یک از اعضای هیئت علمی یا متخصصان صاحب نظر که نسبت به ثبت پیشنهاد برای طرح اقدام می کنند.»

ل. «راهبر»: «هر یک از اعضای هیئت علمی یا متخصصان صاحب نظر که بعد از تأیید پیشنهاد، مسئولیت اجرای پروژه و راهبری هسته را بر عهده دارند.»

م. «دانشجو»: «هر یک از دانشجویان برگزیده شیوینامه های «توسعه فعالیت های علمی و فرهنگی دانشجویان و طلاب مستعد تحصیلی کشور (طرح شهید وزوایی ویژه دانشجویان دانشگاهی و طلاب حوزه علمیه)» یا دانشجویان و طلاب واجد شرایط مندرج در بند «ب» ماده ۸ این شیوینامه»؛

ن. «دانش آموخته برگزیده»: «هر یک از دانش آموختگان مؤسسه های علمی کشور و واجد شرایط مندرج در بند «ج» ماده ۸ این شیوینامه»؛

س. «عضو هسته»: «دانشجو یا دانش آموخته تأیید شده برای همکاری در هر یک از پروژه های طرح»؛

ع. «هسته»: «گروه متشکل از اعضای هسته و راهبر برای اجرای پروژه مرتبط با هر پیشنهاد»؛

ف. «مؤسسه»: «هر یک از مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری کشور که مطابق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا شورای عالی انقلاب فرهنگی، مشغول فعالیت هستند.»

ماده ۲: اهداف

اهداف اجرای این طرح عبارت است از:

- ۱-۲. هدایت دانشجویان مستعد و دانش آموختگان برگزیده برای حل مسئله های ملی، منطقه ای و راهبردی کشور؛
- ۲-۲. توانمندسازی و مهارت افزایی دانشجویان مستعد و دانش آموختگان برگزیده در بستر حل یک مسئله واقعی؛
- ۳-۲. افزایش مهارت های اجتماعی و ایجاد حس خودباوری در دانشجویان مستعد و دانش آموختگان برگزیده؛
- ۴-۲. ایجاد شبکه دانشجویان مستعد و دانش آموختگان برگزیده برای حل مسئله های ملی، منطقه ای و راهبردی کشور؛
- ۵-۲. افزایش اعتماد دستگاه های اجرایی، مراکز علمی و بخش خصوصی به هسته ها؛
- ۶-۲. حل مسائل استانی، ملی و منطقه ای از طریق حمایت از هسته های مسئله محور پژوهشی و فناورانه.

ماده ۳: شورای راهبری

به منظور راهبری اجرای این شیوه نامه، «شورای راهبری طرح شهید احمدی روشن» با ترکیب و وظایف زیر تشکیل می شود:

۱-۳. ترکیب شورای راهبری

الف. معاون آینده سازان، به عنوان رئیس شورای راهبری؛

ب. یکی از مدیران معاونت آینده سازان (به انتخاب معاون آینده سازان)، به عنوان دبیر شورای راهبری؛

ج. معاون توسعه و مدیریت منابع بنیاد ملی؛

د. دو تن از رؤسای بنیادهای استانی؛

ه. دو تن از صاحب نظران مرتبط با طرح.

تبصره ۱: افراد بندهای «د» و «ه»، با پیشنهاد معاون آینده سازان و تأیید قائم مقام بنیاد ملی، به مدت یک سال، به عضویت شورای راهبری منصوب می شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲: در موارد ضروری و با تشخیص رئیس شورای راهبری، امکان بهره مندی از تخصص سایر افراد صاحب نظر برای شورای راهبری وجود دارد.

تبصره ۳: معاون آینده سازان بنیاد ملی، رئیس شورای راهبری و ناظر قراردادهای طرح می باشد.

۲-۳. وظایف شورای راهبری

الف. تبیین سیاست های بنیاد ملی در اجرای این طرح برای هر یک از اجزای اجرایی آن؛

ب. بررسی و تأیید درخواست دستگاه ها، سازمان ها و شرکت هایی که نیاز به راه حل های علمی و فناورانه دارند؛

ج. بررسی، تأیید و معرفی مسئله های مناسب برای طرح؛

د. تأیید و انتخاب راهبران واجد شرایط برای تشکیل هسته به منظور حل مسئله؛

ه. نظارت بر روند اجرای طرح؛

و. تدوین دستور عمل های اجرایی بر مبنای مفاد این شیوه نامه در صورت نیاز؛

ز. انتخاب و نظارت بر عملکرد مدیران اجرایی و ارزیابی (موضوع ماده ۴ شیوه نامه)؛

ح. داوری و تصمیم گیری در خصوص حقوق مالکیت دارایی های فکری حاصل از هر یک از پروژه ها بر اساس مستندات فی مابین؛

ط. شناسایی و انتخاب کار گزاران واجد شرایط مطابق مفاد ماده ۵ این شیوه نامه؛

ی. تشخیص موارد خاص در اجرای طرح و تصمیم گیری درباره آن ها.

تبصره ۴: شورای راهبری می تواند بخشی از وظایف خود را به رؤسای بنیادهای استانی واگذار نماید.

ماده ۴: مدیران اجرایی و ارزیابی

رؤسای بنیادهای استانی، مدیران اجرایی و ارزیابی طرح هستند. در استان‌هایی که بیش از بیست هسته تشکیل می‌شود، به پیشنهاد رئیس بنیاد استان و تأیید شورای راهبری، افرادی به عنوان مدیر اجرایی و ارزیابی هسته‌های آن استان انتخاب می‌شود. اهم وظایف مدیران اجرایی و ارزیابی به شرح زیر است:

- ۱-۴. شناسایی و معرفی مسائل به شورای راهبری در تعامل با شرکت‌ها و نهادهای حامی؛
- ۲-۴. شناسایی و معرفی نامزدان راهبری به شورای راهبری؛
- ۳-۴. برگزاری جلسات داوری برای انتخاب پیشنهاددهای دریافتی و انعکاس نتایج داوری به شورای راهبری و همچنین نظارت بر فعالیت هسته‌ها؛
- ۴-۴. شناسایی و دعوت از داوران متخصص و متعهد برای شرکت در جلسات و ارزیابی نتایج هسته‌ها و دعوت از نمایندگان حامی.

ماده ۵: کارگزاران

بنیاد ملی می‌تواند به منظور تسهیل امور اجرایی و همچنین کمک به تجاری‌سازی و بهره‌برداری مناسب از دستاوردهای طرح، از خدمات شخصیت‌های حقیقی و حقوقی واجد شرایط، در زمینه‌های مختلف استفاده کند. شرایط و زمینه‌های همکاری با کارگزاران به شرح زیر است:

۱-۵. شرایط

- الف. حسن سابقه و شهرت در فعالیت‌های مرتبط با زیست‌بوم علم - فناوری - اقتصاد کشور؛
- ب. دارای نیروی انسانی متناسب با ویژگی‌ها و ابعاد طرح و ارتباطات مناسب با حامیان (دستگاه‌ها، شرکت‌ها و نهادهای خصوصی و دولتی).

۲-۵. زمینه‌های همکاری

- الف. همکاری با شورای راهبری در زمینه شناسایی و معرفی نیازها و مسائل جامعه و صنعت و ارائه آنها در قالب مورد توافق؛
- ب. رصد فعالیت‌های هسته‌ها در طول اجرای دوره؛
- ج. ارائه خدمات مربی‌گری تجاری در مدت فعالیت هسته‌ها؛
- د. همکاری در اطلاع‌رسانی طرح به دانشگاه‌ها، جامعه و صنعت و معرفی دانشجویان و دانش‌آموختگان و نامزدان راهبری به شورای راهبری؛
- ه. مشارکت در برگزاری نمایشگاه دستاوردها و مراسم مربوط به طرح؛
- و. همکاری با بنیاد ملی و حامی در زمینه شناسایی، معرفی و انعقاد قرارداد با تیم‌های توانمند حاصل از طرح و پیگیری برای تجاری‌سازی دستاوردهای هسته‌ها یا ایجاد شرکت جدید و مشترک با حامی، هسته و کارگزار؛
- ز. تأمین بخشی از هزینه‌های نیروی انسانی و تجهیزاتی اجرای پروژه‌ها از طریق انعقاد قرارداد سه جانبه راهبر، بنیاد و حامی.

تبصره: کارگزاران در قالب انعقاد قرارداد، با بنیاد ملی همکاری خواهند داشت و بر اساس مفاد قرارداد، می‌توانند در یک یا چند زمینه با بنیاد ملی همکاری داشته باشند.

ماده ۶: شرایط و وظایف هر یک از راهبران

۱-۶. شرایط راهبر

- الف. حُسن سابقه در انجام پروژه‌های علمی - صنعتی؛
- ب. تجربه کافی در حوزه تربیت، توانمندسازی و مهارت‌افزایی دانشجویان و دانش‌آموختگان؛
- ج. توانمند در مدیریت فعالیت‌های تیمی و گروهی؛
- د. متعهد و علاقه‌مند به شرکت در طرح.

۲-۶. وظایف راهبر

- الف. ارائه پیشنهاد، ناظر به مسائل منتخب یا بر اساس نیازسنجی خود؛
- ب. بررسی سوابق علمی متقاضیان، برگزاری مصاحبه، انتخاب و معرفی اعضای موردنظر؛
- ج. تعیین زمان و مکان جلسه‌های منظم خود با اعضای هسته، حداکثر پس از یک هفته از اعلام نتیجه نهایی تشکیل هسته؛
- د. تنظیم نقشه راه و زمان‌بندی اجرای پروژه با همکاری اعضای هسته در ماه نخست اجرای پروژه و اعلام به مدیران گروه‌های ارزیابی؛
- هـ. بررسی فعالیت‌های اعضای هسته و تنظیم برنامه پیش‌رو در جلسات هفتگی؛
- و. شرکت در جلسه افتتاحیه، جلسات ارزیابی دوره‌ای در طول اجرای طرح و جلسه نهایی؛
- ز. ارائه گزارش مکتوب در بازه‌های سه‌ماهه، مشتمل بر میزان پیشرفت فعالیت‌های هسته و برنامه پیش‌رو به حامی و بنیاد استان؛
- ح. مشخص کردن کمیّت و کیفیت فعالیت هر یک از اعضای هسته به صورت ماهانه با اعلام ضریب عملکرد ایشان در سامانه ذی‌ربط؛
- ط. توانمندسازی و مهارت‌افزایی اعضای هسته برای فعالیت در حوزه تخصصی و پرورش ایشان؛
- ی. حل مسئله و رسیدن به نتایج مورد انتظار بر اساس پیشنهاد تأیید شده در چارچوب برنامه زمانبندی پروژه؛
- ک. ایجاد هم‌افزایی و همگرایی میان اعضای هسته؛
- ل. تشویق اعضای هسته به شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی و ارجاع به مشاوران؛
- م. ارتباط مفید و مؤثر با حامی؛
- ن. تلاش برای ادامه پروژه در قالب‌های مناسب.

تبصره: حضور متوالی راهبران در بیش از دو دوره از طرح، تنها در صورت وجود حامی مالی برای دوره جدید یا کسب دستاوردهای چشمگیر هسته‌های تحت نظارت راهبر در دوره‌های گذشته به تشخیص شورای راهبری، امکان‌پذیر است.

ماده ۷: پیشنهادها

۱-۷. در تدوین پیشنهادها، لازم است نکات زیر در نظر گرفته شود:

- الف. در افزایش توانمندی‌های اعضای هسته مؤثر باشد؛
- ب. دانش‌محور بوده، برای حل مشکل مبتلابه در جامعه طرح شده باشد و از شفافیت کافی برای اعضای هسته برخوردار باشد؛
- ج. هر عضو هسته حداقل به طور متوسط ۱۵ تا ۲۵ ساعت در هفته تعهد کاری داشته باشد؛
- د. قابلیت پیگیری و ثمردهی طی نُه ماه را داشته باشد؛
- ه. پیش‌بینی شفاف از نیروی انسانی، امکانات، تجهیزات و خدمات آزمایشگاهی و سایر ملزومات اجرا داشته باشد.

۲-۷. انواع پیشنهادها به شرح زیر است:

الف. نوع اول: پیشنهادهایی که برای مسئله دارای حامی معرفی شده است.

این دسته از پیشنهادها در صورت احراز مفاد بند ۷-۱، پس از داوری تخصصی و همچنین موافقت حامی، منجر به انعقاد قرارداد (میان بنیاد ملی، حامی، راهبر و کارگزار در صورت لزوم) می‌شود. هر نامزد راهبری می‌تواند حداکثر چهار پیشنهاد از این نوع ارائه کند.

ب. نوع دوم: پیشنهادهایی که مسئله و نامزد راهبری آن توسط حامی معرفی شده است.

این دسته از پیشنهادها در صورت احراز مفاد بند ۷-۱، پس از داوری تخصصی و موافقت بنیاد، منجر به انعقاد قرارداد (میان بنیاد ملی، حامی، راهبر و کارگزار در صورت لزوم) می‌شود. هر نامزد راهبری می‌تواند حداکثر یک پیشنهاد از این نوع ارائه کند.

ج. نوع سوم: پیشنهادهایی که توسط نامزد راهبری در مورد یکی از مسائل اعلامی از سوی بنیاد ملی یا یکی از مسائلی که اولویت‌محور بودن آن توسط شورای راهبری تأیید شده‌است، تدوین می‌شود.

این دسته از پیشنهادها در صورت احراز مفاد بند ۷-۱، پس از داوری تخصصی و موافقت بنیاد ملی (بر اساس ظرفیت هسته‌های طرح)، در فهرست پیشنهادها قرار می‌گیرند. هر نامزد راهبری می‌تواند حداکثر دو پیشنهاد از این نوع ارائه کند.

تبصره ۱: نقش بنیاد ملی، راهبر و حامی در انواع پیشنهادها، بر اساس جدول ۱ است.

جدول ۱. نقش بنیاد ملی، راهبر و حامی در انواع پیشنهادها

فعالیت	انواع پیشنهاد		
	اول	دوم	سوم
تعریف مسئله	حامی	حامی	بنیاد ملی و راهبر
انتخاب راهبر	بنیاد ملی	حامی	بنیاد ملی
تأیید راهبر	حامی	بنیاد ملی	بنیاد ملی
داوری تخصصی	بنیاد ملی و حامی	بنیاد ملی	بنیاد ملی
تأمین هزینه نیروی انسانی	بنیاد ملی و حامی	بنیاد ملی و حامی	بنیاد ملی
تأمین سایر هزینه‌ها	حامی	حامی	بنیاد ملی

تبصره ۲: هر نامزد راهبری می‌تواند حداکثر پنج پیشنهاد از انواع بالا را ارائه کند.

تبصره ۳: با توجه به ارسال و اطلاع‌رسانی عمومی پیشنهادها به دانشجویان و دانش‌آموختگان برگزیده برای انتخاب، ضروریست ضمن جامع بودن اطلاعات مندرج در پیشنهاد، اطلاعات محرمانه از سوی راهبران منتشر نشود.

تبصره ۴: تمامی پیشنهادها در اختیار دانشجویان مستعد و دانش‌آموختگان برگزیده قرار می‌گیرد تا پروژه مورد علاقه خود را انتخاب کنند؛ از این رو لازم است برای ارائه هر چه بهتر و شفاف‌تر هدف، از عناصر جذاب و انگیزه‌بخش مانند عکس، فیلم و... استفاده شود.

ماده ۸: هسته‌ها و برگزیدگان

الف. شرایط هسته‌ها

الف-۱. هر راهبر می‌تواند به ازای هر پروژه، حداقل ۴ و حداکثر ۱۰ دانشجو در مقطع «کارشناسی»، «کارشناسی ارشد»، «دکتری» و دانش‌آموخته برگزیده را به عنوان اعضای هسته به کار گیرد.

الف-۲. در هسته‌های نوع یک و دو، حداقل ۲۰ درصد و در هسته‌های نوع سه، حداقل ۳۰ درصد از اعضای هسته باید از دانشجویان مقطع «کارشناسی» یا «دکتری حرفه‌ای» باشند.

تبصره ۱: دانشجویان دکتری حرفه‌ای تا پایان نیم‌سال هشتم معادل مقطع «کارشناسی» و پس از آن معادل مقطع «کارشناسی ارشد» محسوب می‌شوند.

الف-۳. در هسته‌های نوع یک و دو، حداکثر ۴۰ درصد و در هسته‌های نوع سه، حداکثر ۳۰ درصد از اعضای هسته می‌توانند دانشجوی مقطع معادل دکتری تخصصی باشند.

الف-۴. حداکثر ۳۰ درصد از اعضای هسته می‌توانند دانش‌آموخته برگزیده باشند.

الف-۵. لازم است در انتخاب اعضای هسته، افرادی برای ساماندهی و ارتباط اداری با بنیاد ملی، تجاری‌سازی، کنترل پروژه و نظایر آن در نظر گرفته شود.

الف-۶. هر دانشجوی مستعد و دانش‌آموخته برگزیده صرفاً می‌تواند در یک هسته همکاری داشته باشد.

الف-۷. دانشجویان مستعد و دانش‌آموختگان برگزیده حداکثر می‌توانند در دو دوره از طرح شرکت کنند. مشمولان تسهیلات «طرح شهید وزوایی» در سال اجرای طرح، از این بند مستثنی هستند.

الف-۸. چنانچه هنگام اجرای طرح، نیاز به جذب به نیروی انسانی باشد یا برگزیده‌ای از حضور و فعالیت در هسته انصراف دهد، راهبر می‌تواند در صورت نیاز، فرد دیگری را از فهرست دانشجویان مستعد یا دانش‌آموختگان برگزیده معرفی شده از سوی بنیاد ملی یا افراد واجد شرایط، با تأیید شورای راهبری انتخاب کند.

ب. شرایط دانشجویان

ب-۱. دانشجویان لازم است دارای یکی از شرایط زیر باشند:

- ب-۱-۱. برگزیده شیوه‌نامه‌های «توسعه فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان و طلاب مستعد تحصیلی کشور (طرح شهید وزوایی ویژه دانشجویان دانشگاهی و طلاب حوزه علمیه)» در همان سال تحصیلی باشند؛
- ب-۱-۲. برگزیده رتبه اول تا سوم یکی از رویدادهای رقابتی مسئله‌محور، مطابق مقررات «طرح شهید بابایی» بنیاد ملی باشند؛
- ب-۱-۳. دارای اختراع برگزیده مطابق مقررات «طرح شهید فخری‌زاده» بنیاد ملی باشند؛
- ب-۱-۴. واجد حداقل یکی از شرایط مندرج در جدول ۲ بوده و سوابق آنان برای ورود به پروژه، به تأیید شورای راهبری رسیده باشد.

جدول ۲. شرایط دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلی

رتبه دانشجو	حداقل معدل	مقطع
۱۰٪ برتر هم‌رشته و هم‌ورودی با تأیید معاونت آموزشی دانشگاه	۱۷	کارشناسی (یا معادل کارشناسی)
۵٪ برتر هم‌رشته و هم‌ورودی با تأیید معاونت آموزشی دانشگاه	۱۷/۵	کارشناسی ارشد (یا معادل کارشناسی ارشد)
—	۱۸	دکتری تخصصی

تبصره ۲: در صورت نیاز، حداکثر ۲۰ درصد اعضای هسته نوع یک و دو می‌توانند از دانشجویان یا دانش‌آموختگان دارای برجستگی‌های علمی - تخصصی ویژه، با معرفی راهبر و تأیید شورای راهبری باشند.

ب-۲. لازم است دانشجویان مستعد مقطع «کارشناسی ارشد» و «دکتری»، در هنگام آغاز به کار هسته، به ترتیب حداکثر در نیم‌سال سوم و نیم‌سال هفتم تحصیلی باشند. برای هسته‌هایی که در نیم‌سال دوم سال تحصیلی آغاز به کار کنند، یک نیم‌سال به حداکثر سنوات مذکور اضافه می‌شود.

ج. شرایط دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگان لازم است حداقل دارای یکی از شرایط زیر باشند:

- ج-۱. برگزیده طرح «توسعه فعالیت‌های پژوهشی استادیاران جوان (طرح مرحوم دکتر کاظمی آشتیانی)» باشند؛
- ج-۲. برگزیده طرح «تسهیلات جذب در مؤسسه‌های علمی (طرح شهید دکتر شهبازی)» باشند؛
- ج-۳. برگزیده طرح «تسهیلات دوره پسادکتری (طرح شهید دکتر چمران)» باشند؛
- ج-۴. برگزیده طرح «تسهیلات جذب در نهادهای فناورانه (طرح شهید تهرانی مقدم)» باشند؛
- ج-۵. برگزیده طرح «شناسایی استعدادهای برتر و نخبه به منظور جذب در دستگاه‌های اجرایی کشور» باشند؛
- ج-۶. برگزیده طرح «توسعه کسب و کارهای دانش‌بنیان (طرح شهید رضوی)» باشند؛
- ج-۷. برگزیده رتبه اول تا سوم یکی از رویدادهای رقابتی مسئله‌محور، مطابق مقررات «طرح شهید بابایی» بنیاد ملی باشند؛
- ج-۸. دارای اختراع برگزیده مطابق مقررات «طرح شهید فخری‌زاده» بنیاد ملی باشند.

تبصره ۳: در زمان شروع فعالیت هسته، بیش از دو سال از زمان برگزیدگی دانش آموخته برگزیده نگذشته باشد.

تبصره ۴: دانش آموختگان برگزیده نباید همزمان با فعالیت در هسته، تعهد خدمت به شرکت، نهاد یا دستگاه اجرایی داشته باشند. برگزیدگان طرح مرحوم دکتر کاظمی آشتیانی و طرح شهید دکتر شهریار از این قاعده مستثنی هستند. برگزیدگان طرح شهید چمران، همزمان با دوره پسادکتری نمی‌توانند در طرح مشارکت داشته باشند.

د. وظایف اعضای هسته

شرح وظایف و خروجی‌های هر یک از اعضای هسته، از سوی راهبر تعیین می‌شود. تعهدات کلی اعضای هسته به شرح زیر است:

د-۱. هر عضو هسته با توجه به نظر راهبر، حداقل به طور متوسط ۱۵ تا ۲۵ ساعت در هفته، متعهد به همکاری با هسته است.

د-۲. اعضای هسته، در جلسه‌های منظمی که برای اجرای پروژه تشکیل می‌شود، شرکت می‌کنند و ضمن ارائه گزارش عملکرد خود، نظریات خود را با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند.

د-۳. دانشجویان مستعد عضو هسته باید پیش از آغاز همکاری با هسته، نحوه حضور و همکاری خود را به اطلاع استاد راهنمای خود در دانشگاه محل تحصیل برسانند.

د-۴. در صورتی که پس از پذیرش نهایی پیشنهاد، عضو هسته بخواهد از هسته خارج شود، ضروری است موضوع را از یک ماه قبل به راهبر اطلاع دهد. در غیر این صورت، این عضو به مدت یک سال از سایر حمایت‌های بنیاد محروم می‌گردد.

ماده ۹: پشتیبانی

الف. پشتیبانی از هسته‌ها

هسته‌های تشکیل شده، مطابق جدول ۳ از تسهیلات بنیاد ملی برخوردار می‌شوند:

جدول ۳. پشتیبانی از انواع هسته‌ها

سوم	دوم	اول	نوع	حمایت
۴ تا ۱۰ نفر بر اساس پیشنهاد و ماده ۹-ب			نیروی انسانی	
۱۰۰٪	۱۱۰٪	۱۱۰٪		سقف میانگین ضرایب ماهانه برگزیدگان
حداکثر ۵۰۰ میلیون ریال	بر اساس توافق حامی و راهبر (پرداخت از سوی حامی)	بر اساس توافق حامی و راهبر (پرداخت از سوی حامی)		سقف هزینه تجهیزات مصرفی
۲۰۰ ساعت، هر ساعت ۲/۵ میلیون ریال				سقف حق مشاوره راهبر
تا سقف ۸۰ میلیون ریال				اعتبار فعالیت‌های فوق برنامه

تبصره ۱: چارچوب و مصادیق فعالیت‌های مرتبط برای بهره‌مندی از اعتبار فعالیت‌های فوق برنامه، از سوی بنیاد ملی به راهبران اعلام می‌شود.

ب. پشتیبانی از برگزیدگان

ب-۱. برگزیدگان، مطابق جدول ۴ از تسهیلات بنیاد ملی برخوردار می‌شوند:

جدول ۴. میزان پرداخت ماهانه به برگزیدگان (با فرض ضریب ۱۰۰٪)

دکتری		کارشناسی ارشد		کارشناسی	
متاهل	مجرد	متاهل	مجرد	متاهل	مجرد
۴۲ میلیون ریال	۳۳ میلیون ریال	۳۲ میلیون ریال	۲۵ میلیون ریال	۲۵ میلیون ریال	۲۰ میلیون ریال

ب-۲. میزان حق الزحمه دانش‌آموختگان برگزیده مطابق با آخرین مقطع تحصیلی وی تعیین می‌شود.

ب-۳. حق مشاوره راهبران، بر اساس مفاد قرارداد منعقد شده میان آنها و بنیاد ملی و براساس جدول ۳ و در دوره‌های سه ماهه پرداخت می‌شود.

تبصره ۲: پرداخت به راهبر هر سه ماه یکبار، و در هسته‌های نوع ۱ و ۲، پس از ارزیابی، با تأیید حامی مالی، مدیر ارزیابی و ناظر قرارداد و در هسته‌های نوع سوم، پس از تأیید مدیر ارزیابی، ناظر قرارداد و شورای راهبری، بر اساس میزان رضایت از عملکرد راهبر انجام می‌شود.

تبصره ۳: بیست و پنج درصد از کل حق الزحمه راهبر، در هسته‌های نوع ۱ و ۲، منوط به حسن انجام کار، با تأیید حامی مالی، مدیر ارزیابی و ناظر قرارداد و در هسته‌های نوع سوم، با تأیید مدیر ارزیابی، ناظر قرارداد و شورای راهبری، پرداخت می‌شود.

ب-۴. در هسته‌های نوع اول و دوم، هزینه‌های مصرفی، تجهیزات، خدماتی و موارد مشابه، توسط حامی و بر اساس قرارداد میان بنیاد ملی، حامی و راهبر تأمین می‌شود.

ب-۵. در هسته‌های نوع سوم، تنها پس از انعقاد قرارداد میان بنیاد ملی و راهبر، امکان پرداخت اعتبار اولیه وجود دارد. مابقی پرداخت‌ها، پس از ارائه صورت حساب هزینه کرد اعتبار اولیه از سوی راهبر و تأیید معاون آینده‌سازان انجام می‌شود.

ب-۶. در صورت امکان، فضاهای کاری مشترک برای استفاده هسته‌ها از سوی بنیاد ملی تأمین و در اختیار راهبر قرار می‌گیرد.

ب-۷. در پایان دوره، امتیاز مربوط به هر یک از اعضای هسته جهت استفاده از تسهیلات بنیاد ملی، بر اساس عملکرد و میزان مشارکت آنان در پروژه، با پیشنهاد راهبر و تأیید شورای راهبری تا سقف ۱۰۰ درصد تعیین می‌شود. (میزان مطلق این امتیاز در طرح‌های مختلف بنیاد بر اساس شیوه نامه‌های مربوطه تعیین می‌شود.)

تبصره ۴: در هسته‌های نوع ۱ و ۲، بیست و پنج درصد از کل امتیاز اعضای هسته منوط به حسن انجام کار، با تأیید حامی مالی، مدیر ارزیابی و ناظر قرارداد و در هسته‌های نوع سوم، با تأیید مدیر ارزیابی، ناظر قرارداد و شورای راهبری، در نظر گرفته می‌شود.

ب- ۸. هسته‌هایی که تا پایان ماه هفتم فعالیت، مدل کسب و کار خود را به تأیید کارگزاران تجاری‌سازی تأیید شده از سوی شورای راهبری برسانند، از ۲۰ درصد حمایت تشویقی هزینه‌های نیروی انسانی (کمک‌هزینه ماهانه دانشجویان، دانش‌آموختگان و حق‌الزحمه راهبر) بهره‌مند می‌شوند.

ب- ۹. در پایان دوره تا ده درصد طرح‌های دوره، بر اساس ارزیابی‌های انجام شده و تأیید شورای راهبری، به عنوان «طرح برگزیده» انتخاب خواهند شد و می‌توانند به منظور تکمیل و تجاری‌سازی دستاوردها از تسهیلات زیر بهره‌مند شوند:

الف. بیست درصد حمایت تشویقی هزینه‌های نیروی انسانی (کمک‌هزینه ماهانه دانشجویان، دانش‌آموختگان و حق‌الزحمه راهبر) در صورتی که مشمول بند ب- ۸ این ماده نباشند؛

ب. فرصت ارائه طرح برای سرمایه‌گذاران در جلساتی که به این منظور برگزار می‌شود؛

ج. بهره‌مندی از تسهیلات «طرح شهید رضوی» بنیاد ملی بدون داوری طرح‌های حوزه فناوری؛

د. ساخت و انتشار فیلم کوتاه برای معرفی و الگوسازی از فعالیت‌های هسته.

ماده ۱۰: فرایند اجرا

۱-۱۰. رئیس شورای راهبری، سالیانه فهرست مسائل اولویت‌محور بنیاد ملی را اعلام می‌کند.

تبصره ۱: تعداد حداقل طرح‌های هر استان توسط رئیس شورا به استان‌ها ابلاغ می‌شود.

۱-۲. شورای راهبری، در صورت نیاز کارگزاران طرح را انتخاب و جهت انعقاد قرارداد به بنیاد ملی معرفی می‌کند.

۱-۳. شورای راهبری، متناسب با اهداف طرح، نامزدان راهبری را با همفکری رؤسای بنیادهای استانی، مدیران اجرایی و ارزیابی، راهبران دوره‌های قبلی طرح، حامیان، کارگزاران، مؤسسات آموزش عالی، شرکت‌های دانش‌بنیان و سایر نهادها و مؤسسات مرتبط با موضوع طرح، انتخاب می‌کند.

۱-۴. شورای راهبری، با کمک رؤسای بنیادهای استانی، مدیران اجرایی و ارزیابی، داوران تخصصی، حامیان، کارگزاران، شرکت‌های دانش‌بنیان و سایر نهادها و مؤسسات، مسئله‌های مناسب را انتخاب و به نامزدان راهبری اعلام می‌کند.

۱-۵. نامزدان راهبری، بر اساس شرایط مندرج در ماده ۷ شیوه‌نامه، پیشنهادهای خود را به بنیاد ملی ارسال می‌کنند.

۱-۶. پس از وصول پیشنهادها، شورای راهبری با بهره‌مندی از نظرات رؤسای بنیادهای استانی و داوران تخصصی، حداکثر یک پیشنهاد از هر نامزد راهبری را با توجه به سیاست‌ها و امکانات، انتخاب و طی فراخوانی به دانشجویان مستعد و دانش‌آموختگان برگزیده اعلام می‌کند.

تبصره ۲: بنیادهای استانی، هر یک از پیشنهادها نوع یک را برای ارزیابی به داوران ارسال می‌کنند و با هماهنگی با حامیان، فهرست پیشنهادها را به بنیاد ملی ارسال می‌کنند.

تبصره ۳: بنیادهای استانی در صورتی که با پیشنهادهایی که با برچسب نوع ۲ مشخص شده‌اند، مواجه شوند لازم است در صورت تأیید توسط حامی، پیشنهاد را بدون ارسال به داوران تخصصی به بنیاد ملی ارسال کنند.

۷-۱۰. دانشجویان و دانش‌آموختگان، درخواست خود را برای همکاری در پروژه‌های موردنظر ارسال می‌کنند. هر متقاضی می‌تواند حداکثر چهار پروژه را با قید اولویت انتخاب کند.

۸-۱۰. بنیاد ملی، اطلاعات پروژه‌های منتخب، دانشجویان و دانش‌آموختگان واجد شرایط متقاضی برای همکاری در هر پروژه (با ذکر اولویت‌های وی) را به منظور تشکیل هسته به راهبر اعلام می‌کند.

۹-۱۰. راهبر، در بازه زمانی معین، بر اساس سوابق دانشجویان، دانش‌آموختگان و مصاحبه با ایشان، اعضای منتخب را با رعایت نکات مندرج در ماده ۸ و با ذکر اولویت برای تشکیل هسته، به بنیاد ملی معرفی می‌کند.

۱۰-۱۰. بنیاد ملی بر اساس اولویت‌های راهبران، دانشجویان و دانش‌آموختگان و با تلاش برای تشکیل حداکثری هسته‌ها، فهرست پروژه‌های منتخب، اعضای هسته‌ها و راهبران را تهیه و اعلام می‌کند.

۱۱-۱۰. بنیاد ملی برای هدایت پروژه تأیید شده، با راهبر و حامی و در صورت نیاز با کارگزار قرارداد منعقد می‌کند.

۱۲-۱۰. در طول اجرای طرح، راهبران و اعضای هسته‌ها با حضور در جلسات ارزیابی دوره‌ای، گزارش عملکرد را به مدیران اجرایی و ارزیابی و داوران تخصصی ارائه می‌کنند.

تبصره ۴: شورای راهبری می‌تواند بر اساس نتایج ارزیابی و نظر مدیر اجرایی و ارزیابی در صورت عملکرد نامناسب راهبر در مورد ادامه فعالیت هسته تصمیم‌گیری کند.

۱۳-۱۰. در طول اجرای طرح، راهبران کمیّت و کیفیت فعالیت اعضای هسته خود را به صورت ماهانه با ثبت ضریب عملکرد ایشان در سامانه ذی‌ربط به بنیاد ارسال می‌کنند. این ضریب به صورت عددی بین صفر تا ۱/۵، در میزان دریافتی ماهانه هر یک از اعضای هسته اعمال می‌شود و با تأیید مدیران اجرایی و ارزیابی به آنان پرداخت می‌شود. سقف میانگین ضرایب ماهانه هسته در جدول ۳ ماده ۹ این شیوه‌نامه مشخص شده است.

۱۴-۱۰. پرداخت به راهبر هر سه ماه یکبار، با توجه به تبصره ۳ ماده ۹ و بر اساس میزان رضایت از عملکرد راهبر انجام می‌شود.

۱۵-۱۰. در پایان دوره، امتیاز مربوط به هر یک از اعضای هسته برای استفاده از تسهیلات بنیاد ملی، بر اساس عملکرد و میزان مشارکت آنان در پروژه، با توجه به تبصره ۴ ماده ۹، با پیشنهاد راهبر و تأیید شورای راهبری تعیین می‌شود.

۱۶-۱۰. در پایان دوره، تا ده درصد پروژه‌های دوره، به پیشنهاد بنیادهای استانی و بر اساس ارزیابی‌های انجام شده و تأیید شورای راهبری، به عنوان «طرح برگزیده» انتخاب خواهند شد و به منظور بهره‌مندی از تسهیلات مندرج در بند ب-۹ ماده ۹ معرفی می‌شوند.

ماده ۱۱: تعهدات و مسئولیت‌های اجتماعی

راهبر و اعضای هسته متعهد می‌شوند در راستای ایفای مسئولیت اجتماعی، با توجه به زمینه تحصیلی و علمی خود، در حل مسائل و چالش‌های اولویت‌دار علمی، پژوهشی، فناورانه و فرهنگی کشور مشارکت کنند. این فعالیت‌ها شامل فعالیت‌های جهادی، ترویج علم، مشارکت در برنامه‌های بنیادهای نخبگان استانی و موارد مشابه خواهد بود.

ماده ۱۲: نظارت و ارزیابی

۱-۱۲. بنیادهای استانی، وظیفه نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه و این شیوه‌نامه در مؤسسه‌های استان محل تحصیل اعضای هسته و ارزیابی نتایج آن را بر عهده دارند و لازم است پس از پایان سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، گزارشی از اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه در مؤسسه‌های استان خود را به معاونت آینده‌سازان ارسال کنند.

۲-۱۲. شورای راهبری، وظیفه نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه و این شیوه‌نامه در بنیادهای استانی و جمع‌بندی نتایج آن بر اساس شاخص‌های زیر، در سطح کشور را بر عهده دارد و لازم است پس از دریافت گزارش‌های بنیادهای استانی، گزارشی از اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه، به قائم مقام بنیاد ملی ارائه کند. اهم شاخص‌ها به شرح زیر است:

الف. تعداد نامزدان راهبری، دانشجویان و دانش‌آموختگان متقاضی، مسئله‌ها و پیشنهادها در یافتی؛

ب. تعداد کارگزاران همکار طرح؛

ج. تعداد هسته‌های تشکیل شده و تنوع موضوعی آنها؛

د. تعداد اعضای هسته‌ها و تنوع جنسیت، سطح تحصیلات، رشته‌های تحصیلی و مؤسسه‌های محل تحصیل آنان؛

هـ. سرعت و سهولت فرایند شناسایی و اعطای تسهیلات و همچنین میزان رضایت افراد بهره‌مند شده از طرح؛

و. تعداد حامیان و میزان حمایت جذب شده از آنها؛

ز. تعداد هسته‌هایی که منجر به تشکیل کسب و کار دانش‌بنیان شده‌اند؛

ح. میزان اثربخشی و اثرگذاری طرح از دیدگاه برگزیدگان، حامیان و مؤسسه‌ها.

ماده ۱۳: تفسیر مفاد و نظارت

شرح موارد مسکوت و تفسیر مفاد این شیوه‌نامه، بر عهده معاونت آینده‌سازان و تشخیص و تصمیم‌گیری در مواردی که به تشخیص معاونت آینده‌سازان، موارد خاص شناخته می‌شوند، بر عهده قائم مقام بنیاد ملی است.

ماده ۱۴: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، چهارده ماده و بیست و دو تبصره در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۴ به تصویب قائم مقام بنیاد ملی نخبگان رسید و جایگزین «شیوه‌نامه حمایت از هسته‌های دانشجویی مسئله‌محور (طرح شهید احمدی روشن)» (موضوع ابلاغیه شماره ۵/۶۲۸۲۷/د مورخ ۱۴۰۰/۳/۲۶ رئیس بنیاد ملی) می‌شود و برای دوره هفتم طرح شهید احمدی روشن اجرا می‌شود.

ناصر باقری مقدم

قائم مقام بنیاد ملی نخبگان